

rozum
acid

VÝROČNÍ
ZPRÁVA 2016

VÁŽENÍ SPOLUPRACOVNÍCI, NÁHRADNÍ RODIČE A PŘÍZNIVCI ROZUMU A CITU,

rok 2016 pro nás symbolizoval rok zkvalitňování služeb náhradním rodinám. Počínaje rokem 2013, kdy vstoupila v platnost novela Zákona o sociálně-právní ochraně dětí, má každý pěstoun svou organizaci, která ho doprovází na jeho cestě náhradního rodičovství. A zkušenosti stále více ukazují, jak je pro pěstouny, i přes jejich počáteční rozpaky, podpora doprovázejících organizací důležitá.

Rodiny mají možnost řešit společně bok po boku se svým průvodcem často velmi složité problémy spojené s výkonem pěstounství. Za odborné podpory našich pracovníků se učí především terapeutickému rodičovství. Děti přicházející do pěstounských rodin si s sebou přináší mnohá traumata pramenící právě z toho, že nemají to štěstí vyrůstat z různých důvodů se svými biologickými rodiči. Velmi často jde o skrytá traumata. K jejich „identifikaci a následné léčbě“ je potřeba odborníků, kteří budou rodině k dispozici. Jedním z důležitých úkolů průvodce je pomoci rodině takové odborníky, kteří jí budou užiteční, najít. O zájmu pěstounů o službu doprovázení naší organizací Rozum a Cit, z. s. svědčí počet doprovázených rodin. V průběhu roku 2016 jsme doprovázeli celkem 246 pěstounských rodin.

Vedle služeb doprovázení měly v roce 2016 náhradní rodiny možnost využít i další naše služby. Rodinám bylo k dispozici Poradenské centrum, kam se rodiny obracely s různými dotazy nejen telefonicky a e-mailem, ale mohly navštívit naši poradnu i osobně. Díky podpoře partnerů naší organizace bylo možné řešit i složitější právní otázky, vstupující do života pěstounů.

Jednou z významných služeb určených náhradním rodinám bylo poskytování terapeutických služeb. Zkušenosti ukázaly, že významnou podporou pro pěstouny je znalost a pochopení vztahových vazeb dítěte, které mají v péči. Proto jsme se v roce 2016 zaměřili na vyšetření attachmentu - vztahové vazby. Na základě výsledků vyšetření jsme náhradním rodinám nabízeli další, nyní již zcela cílenou odbornou pomoc, zaměřenou nejen na terapii dětí v náhradní rodinné péči, ale i na rodinu jako celek.

O své zkušenosti z podpory náhradních rodin jsme se podělili také na dvou setkáních s odborníky. Na podzim jsme uskutečnili setkání, na kterých jsme měli příležitost potkat se jak s kolegy z OSPODŮ, tak i s kolegy z dalších doprovázejících organizací. Velmi nás potěšil velký zájem, o kterém svědčilo nejen množství účastníků, ale i to, že přijeli kolegové ze všech koutů České republiky.

Zvyšující se zájem o služby Rozum a Cit, z. s. a jejich rozvoj s sebou v roce 2016 přinesly také významné změny v organizaci. V únoru 2016 nastoupila nová výkonná ředitelka a koncem roku posílil tým odborných pracovníků nový vedoucí Doprovázení. Služby se více přiblížily pěstounům, k dispozici jim byly pobočky v 5 regionech, v Praze, Plzni, Kutné Hoře, Benešově a nově i v Říčanech. Věřím, že to je další krok ke zkvalitňování našich služeb.

Na závěr bych chtěla poděkovat všem pracovníkům za odvedenou práci v naší organizaci Rozum a Cit, z. s., dobrovolníkům za jejich čas, který věnovali práci s náhradními rodinami, supervizorům, kteří pomáhali zkvalitňovat práci našich zaměstnanců a partnerům a donorům za podporu a důvěru, kterou do nás vložili.

Bc. Lucie Pešková
Výkonná ředitelka

DOPROVÁZENÍ

Mgr. Bc. David Černík DiS. – vedoucí projektu

Doprovázení je komplexní podpůrnou službou, kterou poskytujeme svým klientům, pěstounům, na základě uzavření dohody o výkonu pěstounské péče. Pro každého takového klienta, resp. náhradní rodinu to znamená, že získá svého průvodce, který ji pravidelně navštěvuje a to nejméně jednou za dva měsíce, k tomu navíc operativně využívá možností telefonické, příp. e-mailové komunikace. Práce průvodce zahrnuje též komunikaci s pracovníkem OSPOD a s dalšími institucemi, dále pak koordinaci celé řady dílčích služeb pro rodinu, jakými jsou vzdělávání, odlehčení a respitní péče, případně i terapeutická pomoc, komunikace se školou a dalšími institucemi, asistovaný kontakt mezi dětmi a členy jejich biologické rodiny, případové konference atd.

Mezi nejčastější důvody pro zařazení dětí do některé z forem pěstounské péče patří neschopnost biologických rodičů poskytnout dítěti adekvátní péči nebo jejich nezájem o dítě, stejně tak úmrtí biologických rodičů či nástup k výkonu trestu. Každý jednotlivý důvod staví dítě do specifické životní situace, kterou s náležitým respektem a důsledností odrážíme do konkrétní skladby a zacílení našich služeb dané náhradní rodině. Odpovídajícím způsobem pak individuálně nastavujeme spolupráci s jasnou orientací na zájem dítěte.

V roce 2016 jsme v rámci služby Doprovázení na základě uzavření dohody o výkonu pěstounské péče spolupracovali celkově s **246 rodinami**. Došlo k rozšíření klientského portfolia o **57 nově uzavřených dohod**, z čehož 11 dohod bylo s pěstouny na přechodnou dobu. Současně bylo ve sledovaném roce ukončeno 17 stávajících dohod (7 z důvodu zletilosti a 10 z ostatních důvodů ve smyslu změny bydliště atp.) Oproti předchozímu roku 2015, kdy jsme

v celkovém součtu spolupracovali s 211 rodinami, se jedná o nárůst o cca 17 %. S těmito náhradními rodinami pracovalo 23 našich průvodců v pěti klíčových regionech, které svými službami pokrýváme. Patří mezi ně Kutnohorsko, Plzeňsko, Benešovsko, Říčansko a hlavní město Praha.

Následující přehledová tabulka uvádí složení našeho klientského portfolia v roce 2016, resp. početní zastoupení jednotlivých forem pěstounské péče

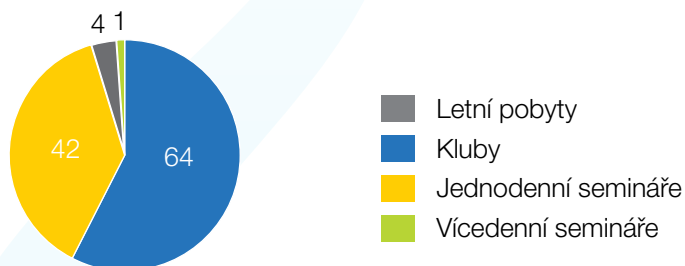
CELKOVÝ POČET DOPROVÁZENÝCH RODIN V ROCE 2016	246
...z toho pěstounská péče na přechodnou dobu	30
...z toho příbuzenská pěstounská péče	148
...z toho dlouhodobá pěstounská péče	68

Každá z jednotlivých forem pěstounské péče má své specifické rysy a tomu je třeba věnovat náležitou pozornost v celkovém profilování poskytovaných služeb v rámci doprovázení. Nejdynamičtější formou je pěstounská péče na přechodnou dobu. V roce 2016 jsme celkově spolupracovali s 30 pěstouny na přechodnou dobu, kteří pečovali o 37 dětí. 13 dětí se vrátilo do svých biologických rodin, 9 našlo svůj trvalý domov u adoptivních rodičů, přičemž v jednom z případů se jednalo o mezinárodní adopci, kterou naše organizace zajišťovala. O 8 dětí pečují dlouhodobí pěstouni, 3 děti byly předány do ústavní péče a zbývající 4 děti zůstávají v péči pěstounů na přechodnou dobu i po sledovaném období.

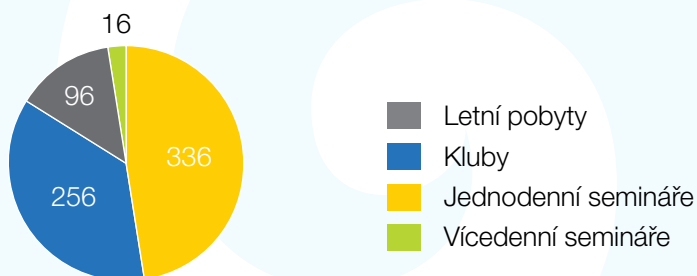
Nedílnou součástí plnění závazků vyplývajících z dohody o výkonu pěstounské péče a také významnou oblastí, ve které se zmiňované specifické požadavky odrážejí, je **vzdělávání pěstounů**. Zákon každému z nich ukládá povinnost absolvovat vzdělávání v rozsahu 24 hodin ročně. Svým klientům jsme v roce 2016 nabídli a realizovali celkem 111 vzdělávacích akcí. Vybírat mohli ze čtyř ustálených formátů a cca 40 témat. Nejžádanějšími tematickými oblastmi ze strany pěstounů se staly vzdělávací programy zaměřené na práci s identitou dítěte, témata rodinných vazeb a vztahů a vazeb na pečující osoby (attachment), práci s názorem dítěte a komunikaci s dítětem, zvládání krizových situací, právní povědomí, výchovu dětí v různých vývojových etapách a jiné. Četné zastoupení měly i kluby poskytující prostor ke sdílení pěstounských zkušeností. Pěstouni na přechodnou dobu vyhledávají spíše odbornější témata, u příbuzenských je častější potřeba sdílení.

Podrobnější číselný přehled uvádíme v následující tabulce a grafech.

AKCE PRO PĚSTOUNY V ROCE 2016	AKCE	HODINY
Počet realizovaných akcí pro pěstouny celkem	111	704
...z toho jednodenních klubů	64	256
...z toho jednodenních seminářů	42	336
...z toho vícedenních seminářů	1	16
...z toho letních pobytů	4	96

Graf č. 1 – Akce pro pěstouny (počet realizovaných vzdělávacích akcí)

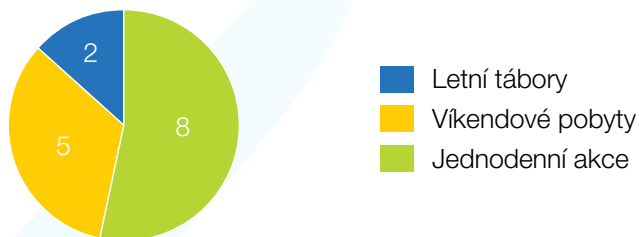

Graf č. 2 – Akce pro pěstouny (počet hodin realizovaného vzdělávání)

AKCE PRO DĚTI A MLADISTVÉ V RÁMCI SLUŽEB ODLEHČENÍ

Služba Doprovázení zahrnuje i realizaci odlehčovacích akcí. Naše nabídka obnášela v roce 2016 celkově 15 jednotlivých programů ve třech rozsahových formátech, viz tabulka a graf.

AKCE PRO DĚTI A MLADISTVÉ V ROCE 2016	AKCE
Počet realizovaných akcí pro děti a mladistvé celkem	15
...z toho letní tábory	2
...z toho víkendové pobyty	5
...z toho jednodenní akce (výlety, tvořivé dílny...)	8

Graf č. 3 – Akce pro děti a mladistvé (počet realizovaných akcí)

PETR A LUCIE V NOVÉ RODINĚ – KAZUISTIKA DOPROVÁZENÍ

V roce 2013 naši organizaci oslovila rodina Novákových s žádostí o službu Doprovázení. Jednalo se o příbuzenskou pěstounskou péči. Do rodiny tety – pěstounky byly svěřeny dvě děti – sedmiletý Petr a dvanáctiletá Lucie. Děti byly z původní rodiny odebrány z důvodu drogové závislosti matky. Otec rodinu opustil.

Děti byly před svěřením do péče tety střídavě v péči matky, babičky a Klokánku. Do trvalé péče babičky nebyly svěřeny z důvodu jejího vysokého věku. Rodina Novákových se v roce 2013 již po několikáté stěhovala. Děti tedy několikrát střídaly domov a měnily školu. Do Středočeského kraje se rodina přestěhovala z Brna. Pro děti to znamenalo zprerhání všech vazeb s jejich kamarády a širší rodinou. Důvodem stěhování byl záměr začít nový život a nevystavovat se tlaku okolí (z důvodu drogové závislosti matky).

V rodině Novákových žil ve společné domácnosti také manžel pěstounky a její syn Patrik, který navštěvoval speciální školu z důvodu svého mentálního znevýhodnění. Petr a Patrik spolu ne vycházeli, často mezi nimi docházelo k velmi ostrým konfliktům. Pěstounka se ve většině případů zastávala syna, což střety mezi chlapci jen zhoršovalo. Petr byl často neprávem trestán a svůj vztek si kompenzoval ničením věcí. Petrovi bylo v minulosti diagnostikováno ADHD a byl medikován. Pěstounka se domnívala, že za tyto situace mohla právě Petrova

diagnóza. S Lucií žádné větší potíže nebyly, naopak se mezi pěstounkou a Lucií začala tvořit velká citová vazba.

I přes to, že se teta s dětmi z minulosti znala, nebyly v pravidelném kontaktu. Společně si na sebe tedy musely zvykat. Rodina nebyla finančně stabilní. Pěstounka měla velké dluhy a exekuce z minulosti a v době začátku péče ani jeden z manželů nepracoval. Rodina byla tedy plně závislá na sociálních dávkách.

Asi po roce se manželé rozvedli. Pěstounka se znovu se všemi dětmi přestěhovala. Pro děti to znamenalo opětovnou změnu školy. Teta si v městě našla práci a nového partnera. Vzhledem k souhře všech událostí bohužel přestala péči o svěřené děti zvládat. Pěstounka se s touto těžkostí nejprve svěřila klíčové pracovníci. Pro rodinu i doprovázející organizaci bylo důležité, aby se děti neocitly znovu v ústavním zařízení, ale aby jim bylo zprostředkováno stabilní prostředí, ve kterém by mohly bezpečně vyrůstat a nepřecházely z péče do péče. V této situaci tedy nepřicházela v úvahu ani pěstounská péče na přechodnou dobu. V úzké spolupráci rodiny, naší organizace, příslušného OSPOD a krajského úřadu se podařilo vyhledat dlouhodobou pěstounku paní Zichovou, která řádně prošla přípravou a byla ochotna děti neprodleně do své péče přijmout.

Během cca dvou měsíců jsme zorganizovali několik setkání s novou pěstounkou paní Zichovou. Výhodou bylo, že rodina paní Zichové žila nedaleko, a tak nebyl problém, aby děti z návštěv u paní Zichové plynule přešly do její péče. Tetu nadále navštěvovaly. Bohužel se děti se z důvodu špatných dopravních spojení nevyhnuly opětovné změně školy. Děti v nové rodině vyrůstají již dva roky. Teta se po svěřením dětí do péče paní Zichové znovu přestěhovala zpět do Brna. S tetou se pravidelně setkává jen Lucie, Petr k tetě jezdit nechce. Nicméně kontakt s širší rodinou v Brně se povedlo udržet a děti členy své širší rodiny navštěvují. Díky perfektní spolupráci obou rodin a již zmíněných institucí jsme mohli uskutečnit velmi šetrný přechod dětí z původní rodiny paní Novákové do rodiny paní Zichové. Nebylo tedy nutné děti umístit v ústavním zařízení, povedlo se zajistit jim bezpečné a stabilní prostředí.

PORADENSKÉ CENTRUM PRO NÁHRADNÍ RODINY

Ing. Filip Rosenkranc – vedoucí projektu

Posláním Poradenského centra je podpora dětí vyrůstajících v náhradní rodinné péči (NRP) prostřednictvím poradenství a odborné pomoci náhradním rodinám a zájemcům o náhradní rodinnou péči. Konkrétně jde o podporu informovanosti a kompetencí náhradních rodičů při výchově svěřených dětí a pomoc při řešení obtížných situací, kterými rodina prochází.

PORADENSKÉ CENTRUM POSKYTUJE TYTO SLUŽBY:

- Odborné sociální poradenství - telefonické, emailové a osobní
- Vydávání a zasílání odborných příruček pro náhradní rodiče a pracovníky v oblasti NRP
- Asistovaný kontakt - realizace asistovaných setkání dětí v náhradní péči s jejich biologickou rodinou
- Vyhodnocování attachmentu (vztahové vazby)
- Rodinnou a dyadickou terapii
- Individuální terapeutické a supervizní služby
- Svěpomocné a terapeutické skupiny
- Krizovou intervenci

V roce 2016 jsme zaznamenali 20% nárůst v čase přímé klientské práce v porovnání s předchozím rokem. Rozvíjeli jsme také kvalitu služby a její přesné zacílení podle potřeby rodiny. Jako účinný nástroj vstupního zmapování specifické situace v náhradní rodině jsme více využívali vyhodnocení attachmentu dětí a pečujících dospělých. Tento postup umožňuje lépe zmapovat hloubku problému a následně efektivněji zacílit návazné terapeutické služby. Dařilo se nám tak patologii specifickou pro děti v NRP proměňovat v cestu rozvoje a růstu dětí i jejich pečovatelů. V praxi se dále ukazuje, že pro náhradní rodiče jsou již samotné výsledky vyhodnocení attachmentu jejich dětí velmi cenné, protože jim pomáhají pochopit vnitřní svět jejich dítěte, jeho často hluboko skryté a nečitelné potřeby. S výsledky dostávají pěstouni i doporučení, jak postupovat dál. V jednodušších případech to bývá poradenství, ve složitějších některý z druhů psychoterapie podle potřeb a možností rodiny.

Rodinná terapie se zaměřuje na uzdravování vztahů v rodině. Dyadická vývojová psychoterapie je druh rodinné terapie, která uzdravuje nejhlubší dětskou strukturu, schopnost být ve vztahu k druhým, ke světu a sám k sobě. Individuální terapie pro děti pomáhá dětem zpracovat minulost, traumatické zážitky, negativní emoce a v případě deprivace dosycovat nenaplněné potřeby. Individuální psychoterapie

pro dospělé je určena těm náhradním rodičům, kteří se při výchově svěřeného dítěte potýkají s vlastními osobnostními konflikty, které mají bezprostřední vliv na svěřené dítě. Supervize je určena dlouhodobým pěstounům a pěstounům na přechodnou dobu, kterým pomáhá rychle se zorientovat v aktuální složité situaci a ujasnit si svoji roli a další směřování.

Vydali jsme také dvě nové publikace k tématu náhradní rodinné péče – „**Každý z nás má své kořeny, ne každý však ví, odkud a kam vedou**“ (sborník kazuistik asistovaných setkání) a „**Specifika vzdělávání pěstounů z řad příbuzných**“ (shrnutí osmi let zkušeností svépomocné terapeuticky zaměřené skupiny pro pěstouny příbuzné).

AKTIVITY:

- Poradenství - 107 telefonátů, 115 emailů a 29 osobních konzultací
- Zaslání 279 příruček
- AK - dlouhodobé asistence u setkávání v 25 rodinách, celkem 120 asistovaných setkání
- 16 vyhodnocení attachmentu
- 451 individuálních terapeutických a supervizních konzultací
- 25 setkání svépomocných a terapeutických skupin pro náhradní rodiče

KLIENTI A INTERVENCE:

Počet klientů v roce 2016: 658 klientů.

1236 intervencí v celkové délce 1499 hodin přímé clientské práce.

KAZUISTIKA ASISTOVANÉHO KONTAKTU (AK) – Tomáš a Lukáš (8 a 9 let)

Pěstounka (49) s námi začala spolupracovat před třemi lety v situaci, kdy jí byli do péče svěřeni její vnuci. Matka dětí (dcera pěstounky) byla právoplatně odsouzená pro podvody na sedm let do VTOS (výkonu trestu odnětí svobody). Chlapcům je dnes 8 a 9 let, s matkou žili ve společné domácnosti s jejím přítelem, biologický otec neměl vytvořeny vhodné podmínky pro péči o chlapce. Vztah pěstounky s matkou chlapců byl dlouhodobě narušený, pěstounka nesouhlasila s životním stylem své dcery, docházelo k častým hádkám a kontakt s vnuky byl spíše sporadický. Pěstounka pečuje ještě o svou matku (82), i tento fakt působil v organizaci AK značně obtiže.

Pěstounka, trvale žijící v Plzni, kategoricky odmítala setkání chlapců s matkou, aktuálně umístěnou ve vazební věznici Plzeň Bory. S ohledem na fakt, že měla být matka zhruba během jednoho měsíce přemístěna do VTOS do věznice Světlá nad Sázavou a dožadovala se setkání se syny, pracovali jsme na motivování pěstounky k realizaci návštěvy. Na základě předešlých pracovních zkušeností pracovníka organizujícího AK, který v prostředí vazební věznice pracoval, se v průběhu čtrnácti dnů podařilo pěstounku připravit na setkání s matkou dětí. Klíčovými tématy při jednáních s pěstounkou byl oprávněný zájem dětí a matky o kontakt, stejně

jako detailní popis případného průběhu setkání v podmínkách vazební věznice. Kluci se na setkání s matkou těšili, byl s nimi probrán i průběh takového setkání, samozřejmě s ohledem na jejich věk a rozumové schopnosti. Jako podpůrný materiál pro práci s dětmi byla využita publikace „Maminka ve vězení“.

Souběžně se setkáváním s pěstounkou probíhala příprava matky na AK. Pracovník AK vstoupil do kontaktu se sociální pracovnící vazební věznice a prostřednictvím vychovatele se podařilo připravit matku na setkání. Nedílnou součástí přípravy matky bylo i zajištění vhodných prostor pro setkání v prostorách věznice.

K setkání v délce 90 minut došlo necelý týden před přemístěním matky do VTOS, pěstounka požádala o přímou podporu pracovníka AK, který byl setkání přítomen. Vazební věznice disponovala prostorem vhodným pro realizaci setkání, dozorcí stráž má pro tento druh návštěv oddělené stanoviště od místnosti, ve které kontakt probíhá. Všichni zúčastnění vnímali prostor jako bezpečný, chlapci se velice rychle a činorodě zapojili do hry s matkou, nebyly zaznamenány žádné překážky či obtíže. Matka dodržela všechna doporučení a dohody, které se podařilo domluvit, pěstounka zhruba po půl hodině setkání začala hovor s matkou dětí. V průběhu návštěvy si domluvily způsob komunikace a předávání informací, stejně jako možnost dalších setkání.

Matka byla přemístěna do věznice Světlá nad Sázavou, kde ji pěstounka s vnuky opakovaně, bez asistence, navštívila i přes značnou vzdálenost. Po necelých dvou letech si matka vytvořila podmínky pro přemístění do věznice Praha Krč, což zjednodušilo návštěvy. Nadále matka ve VTOS pracuje na vytvoření podmínek pro podmíněně propuštění (zkrácení trestu).

AK umožnil nastartovat setkávání dětí s matkou i za těchto obtížných podmínek. Po celou dobu naše organizace podporuje pěstounku v péči o svěřené děti a v udržování kontaktu s matkou dětí.

PŘÍPRAVA BUDOUČÍCH NÁHRADNÍCH RODIČŮ

Bc. Markéta Švejnová a Mgr. Lucie Salačová – lektorky příprav

Díky podpoře Nadace Terezy Maxové dětem a spolupráci s Magistrátem hl. m. Prahy a MPSV byl koncem roku 2015 zahájen cyklus příprav pro budoucí náhradní rodiče v systému PRIDE. Dokončen byl začátkem roku 2016. Skupina byla vytvořena ze čtrnácti lidí rozhodnutých pečovat o děti, o které se nemohou postarat jejich biologičtí rodiče (6 zájemců o osvojení, 6 zájemců o pěstounskou péči na přechodnou dobu, 1 zájemkyně o dlouhodobou pěstounskou péči

a 1 zájemkyně rozhodující se buď pro osvojení, nebo dlouhodobou pěstounskou péčí). Pomocí teoretických informací a praktických zážitkových technik byli připravováni na možné situace, které je mohou při náhradním rodičovství potkat. Vedle zájemců o náhradní rodinnou péči bylo možné pracovat také se skupinou biologických dětí účastníků příprav. S dobrými postřehy o tom, jak zařídit, aby v jejich rodinách bylo přijatým dětem co nejlépe, si děti se svými rodiči rozhodně nezahlaly.

Závěrečného skupinového setkání příprav (tzv. panelové setkání), které se uskutečnilo v areálu Emauzského kláštera, se účastnilo 11 hostů, kteří měli osobní zkušenost s problematikou náhradní rodinné péče. Smyslem panelového setkání bylo, aby v osobní a otevřené atmosféře zazněly důležité informace a postřehy a účastníci příprav, jejich rodinní příslušníci i další osoby jim blízké, měli možnost se hostů zeptat na otázky, které je zajímaly.

MEZIOBOROVÁ SPOLUPRÁCE V OBLASTI NÁHRADNÍ RODINNÉ PÉČE

Mgr. Lucie Salačová – odborný garant

V roce 2016 jsme zorganizovali (již podruhé v pořadí) dvě neformální profesní setkání:

- setkání spolupracujících pracovníků OSPOD, celkem naše pozvání přijalo 16 účastníků
- setkání spolupracujících pracovníků neziskových organizací, kteří se věnují problematice NRP, zároveň se zúčastnili i pracovníci MPSV, tohoto setkání se zúčastnilo 31 pracovníků

Tématem obou setkání bylo sdílení zkušeností s doprovázením a podporou:

- pěstounů na přechodnou dobu (systém umísťování dětí do PPPD, délka pobytu dítěte v rodině PPPD, plán přechodu dítěte do následné rodiny)
- příbuzenských pěstounů (shody a specifika příbuzenské a nepříbuzenské pěstounské péče)
- dlouhodobých pěstounů (možnosti získávání nových dlouhodobých pěstounů, kapacita a podpora stávajících dlouhodobých pěstounů)

Dále jsme diskutovali o:

- kontaktu dětí umístěných do náhradních rodin se členy jejich biologických rodin
- dilematech v systému sociálně právní ochrany dětí
- zkušenostech ze vzájemné spolupráce

Velmi si vážíme skutečnosti, že za námi přijeli i kolegové z jiných vzdálených krajů, např. z Moravskoslezského nebo Ústeckého kraje, také z Kraje Vysočina. Propojení mezi organizacemi a pracovníky, ať už jde o nově vzniklé organizace nebo organizace, které mají delší zkušenost, považujeme za velmi užitečné.

Věříme, že i díky takovýmto setkáním se nám podaří ještě lépe spolupracovat a hledat tak co nejlepší řešení pro konkrétní dítě a jeho rodinu, dotýkat se systémových řešení a podívat se na svou vlastní práci z různých úhlů.

V rámci předávání profesních zkušeností jsme byli osloveni a zúčastnili jsme se různých konferencí a přednášek, např.:

- LUMOS - účastnili jsme se konference s příspěvkem Náhradní rodinná péče v kontextu dětí v psychiatrické nemocnici
- Velký vůz Sever, poradenské a vzdělávací centrum, z. ú. – Konference „Za dveřmi“ - vedli jsme workshop Případová konference formou Spolu-práce
- HESTIA, centrum dobrovolnictví, z. ú. – přednáška na téma NRP na Střední pedagogické škole v Praze
- Náhradním rodinám o. p. s. – na setkání Nejen o náhradním rodičovství „Když rodina hledá řešení“, určeném odborníkům i náhradním rodičům, jsme měli příspěvek věnovaný k tématu případové konference

Zúčastnili jsme se také Setkání zástupců OSPOD a NNO poskytujících služby v NRP ve Středočeském kraji (organizované Střediskem náhradní rodinné péče ve spolupráci s Nadací Sirius a Krajským úřadem Středočeského kraje), dále pak setkání zaměřené na oblast pěstounské péče na přechodnou dobu organizované MPSV v Plzni a v Praze, pravidelně se účastníme setkání Komunikační mosty organizované nadací J&T věnované sdílení a výměně informací a zkušeností mezi organizacemi zabývajícími se oblastí náhradní rodinné péče a systémem péče o ohrožené děti vůbec.

Jednou z významných rolí Rozum a Cit, z. s. je členství v **Asociaci Dítě a Rodina, z. s.**, kde je jedním ze zakládajících členů. Asociace se stala novou platformou, která bude odborným a srozumitelným partnerem pro jednání v oblasti zlepšení systému péče o ohrožené děti a jeho sjednocení pod Ministerstvo práce a sociálních věcí. To považujeme za základní krok vedoucí ke zjednodušení celého procesu a především ke zkvalitnění služeb, které rodiny s ohroženými dětmi potřebují.

VZDĚLÁVACÍ SLUŽBY

Martina Smutná – vedoucí projektu

Cílem Vzdělávací služby je odborníkům z řad OSPOD a nestátních neziskových organizací předávat zkušenosti v oblasti náhradní rodinné péče.

Od roku 2016 nabízíme nové téma **„Jak komunikovat s dítětem – úvod do problematiky“**. Akreditovaný kurz je zaměřený na komunikaci s dítětem, především zjišťování jeho názorů a pohledu na svět. Pomocí tohoto kurzu se účastníci naučí zapojovat dítě do rozhodovacích procesů, dále jak zjistit, co dítěti běží hlavou, co ho trápí. Kurz vychází z metody Komunikační bedna z Velké Británie, která byla přizpůsobena podmínkám pracovníků v našem prostředí. V roce 2016 jsme proškolili celkem 25 účastníků.

Nově jsme ve druhé polovině roku 2016 akreditovali téma **„Kontakt dítěte vyrůstajícího v NRP se svou biologickou rodinou - úvod do problematiky asistovaného kontaktu“**, seminář budeme nabízet od ledna 2017.

Zájem ze strany odborníků je vzdělávat se v dalších nových tématech: **„Pěstounská péče na přechodnou dobu“** a **„Příbuzenská pěstounská péče“**. Rozhodli jsme se vyhovět poptávce a semináře na daná témata budeme nově akreditovat v roce 2017.

Od roku 2009 vzděláváme odbornou veřejnost v tématu případových konferencí. V roce 2016 jsme zorganizovali pět dvoudenních seminářů na téma **„Jak zorganizovat případovou konferenci“**, seminářů se zúčastnilo 56 účastníků.

Dále jsme během dvou pětidenních výcviků **„Jak facilitovat případovou konferenci“** proškolili 22 nových facilitátorů.

Proběhlo jedno supervizní setkání facilitátorů, kde se sešlo 6 účastníků. Zajistili jsme facilitaci a organizaci pro celkem 19 případových konferencí, kterých se zúčastnilo 133 účastníků.

Pracovníkům OSPOD a nestátních neziskových organizací nabízíme odborné semináře na téma související s náhradní rodinnou péčí. V průběhu celého roku jsme proškolili 84 pěstounů (kteří mají uzavřenou dohodu o výkonu pěstounské péče s jinou organizací) a odborníků z celé ČR v různých tématech, která několik let patří do nabídky naší organizace - např. Budování identity, Virtuální svět, Attachment, Jak lépe porozumět dítěti v NRP.

Přínos našich kurzů pro odborníky z oblasti náhradní rodinné péče je zřejmý nejen z toho, že našich služeb využívají opakovaně, ale také ze zpětných vazeb účastníků. Např. u dvoudenního zážitkového semináře „**Jak lépe porozumět dítěti v NRP**“ účastníci považovali za nejpřínosnější:

„Více pochopit dítě, nebrat to stylem „tak to je a prostě to tak bude“.“

„Trochu více být trpělivá s nekomunikujícími dětmi, hledat za tím něco víc.“

„Pomoc pěstounům, aby unesli mluvit s dětmi o biologických rodičích.“

„V podstatě považují vše za přínosné, v praxi využijí jak teoretické poznatky, tak vlastní prožitek, který mi pomůže, doufám, v přístupu k řešení situací a náhledu na ně.“

Těší nás, že pozitivně byla hodnocena i úroveň kurzů:

„Co se týče obsahu, lektorek, atmosféry a ostatních účastnic, tak nemám vůbec žádné připomínky, dostala jsem mnohem víc, než jsem čekala.“

(Čerpáno ze zpětných vazeb účastníků.)

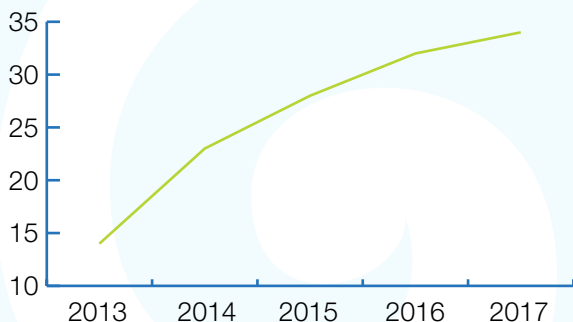
PERSONÁLNÍ OBLAST OD ROKU 2013

Ing. Jana Plachá – personalistka

Od roku 2013, kdy vzešla v platnost novela Zákona o sociálně-právní ochraně dětí, se začala měnit personální oblast Rozum a Cit, z. s.

K 1. 1. 2013 bylo v Rozum a Cit, z. s. celkem 14 stálých zaměstnanců. Většina zaměstnanců pracovala na zkrácený úvazek (v přepočtu na celé úvazky to vycházelo na 10). Průměrný věk zaměstnanců byl v té době 40. Mezi ženami byl 1 muž.

Od roku 2013 došlo k výraznému rozšíření působnosti organizace v Plzeňském kraji a Středočeském kraji. Začala se měnit organizační struktura spolku, kdy se personálně posilovala služba Doprovázení, postupně se rozšiřovaly pobočky v Plzni, Benešově, Praze, Kutné Hoře a Říčanech. Proběhly desítky výběrových řízení na různé pracovní pozice, zejména na pozici průvodce pěstounských rodin. Rozšíření působnosti služby Doprovázení též vedlo k personálnímu posílení služeb Poradenského centra a Vzdělávání.

Graf: Vývoj počtu zaměstnanců od 1. 1. 2013 (pouze pracovní poměr)

K 1. 1. 2017 působilo v Rozum a Cit, z. s. celkem 34 stálých zaměstnanců. Převážná část zaměstnanců pracovala na zkrácený úvazek, v přepočtu na úvazky vycházelo 21. Věkový průměr zaměstnanců byl 37 let. Mezi ženami byli 3 muži. Cca 82 % zaměstnanců mělo vysokoškolské vzdělání, ostatní vyšší odborné nebo středoškolské.

Od 1. 1. 2013 odešlo celkem 10 zaměstnanců, a to nejvíce v roce 2014, kdy rozvázali pracovní poměr 4 zaměstnanci, kteří pracovali v Rozum a Cit, z. s. déle než 6 let. Míra fluktuace v té době byla 17 % (pro porovnání – rok 2015: 11,5 %, rok 2016: 6%).

Rozum a Cit, z. s. kromě pracovního poměru používá jako další formu spolupráce dohody o provedení práce nebo smlouvy o spolupráci a to zejména v oblasti lektorské, odlehčení, respitu, asistovaného kontaktu a terapií.

STUDENTI MEZINÁRODNÍ KONZERVATOŘE PRAHA

PODPOŘILI DĚTI V PĚSTOUNSKÉ PÉČI BENEFIČNÍM KONCERTEM

Dne 19. 11. 2016 se uskutečnil v Čáslavi Benefiční koncert pro Rozum a Cit, z. s., jehož pořadateli byli studenti Mezinárodní konzervatoře Praha. Rozhodli se tímto způsobem poděkovat pěstounům, kteří se věnují dětem, k nimž nebyl osud tak příznivý a neumožnil jim vyrůst ve své původní rodině. Hlavními hosty byla zpěvačka Marcela Březinová a Ilona Vozníčková.

Hlavní organizátorka a iniciátorka Anna Provazníková – studentka Mezinárodní konzervatoře Praha, předala na závěr koncertu dar ve výši 5 500 Kč. Tento dar se studenti rozhodli věnovat především na podporu terapeutických služeb pro náhradní rodiny.

FINANČNÍ ZPRÁVA

Rozvaha k 31. 12. 2016 v tis. Kč		
	Stav k 1. 1. 2016	Stav k 31. 12. 2016
AKTIVA CELKEM	2699	2848
A. Dlouhodobý majetek celkem	0	0
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	11	11
Drobný dlouhodobý hmotný majetek	216	216
Oprávkový DDNM	-11	-11
Oprávkový DDHM	-216	-216
B. Krátkodobý majetek celkem	2699	2848
Pohledávky celkem	160	136
Poskytnuté zálohy	68	54
Odběratelé	1	0
Ostatní pohledávky	7	13
Dohadné účty aktivní	84	69
Krátkodobý finanční majetek celkem	2521	2708
Pokladna	19	14
Účty v bankách	2502	2694
Jiná aktiva celkem	18	4
Náklady příštích období	18	4

KOMENTÁŘ:

Stav účtů k 31. 12. 2016

Organizace Rozum a Cit, z.s. není založena za účelem podnikání a hospodaří dle schválených stanov. Vlastní pouze drobný dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek evidovaný na rozvahových a podrozvahových účtech, peněžní prostředky jsou soustředěny na jediném bankovním účtu u Raiffeisen Bank.

Dohadné účty aktivní – výše předpokládaného doplatku SPVPP dle uzavřených smluv v r. 2016, předpokládaný doplatek grantu Nadace T.Maxové splatný po závěrečném vyúčtování projektu.

Náklady příštích období – uhrazené faktury v roce 2016, ale nákladově se vztahující k roku 2017 (zákaznická podpora softw. produktu).

Krátkodobé závazky organizace – došlé a neuhrazené faktury k 31. 12. 2016, týkající se tohoto roku, nevyplacené mzdy za prosinec 2016 včetně odvodů,

Rozvaha k 31. 12. 2016 v tis. Kč		
	Stav k 1. 1. 2016	Stav k 31. 12. 2016
PASIVA CELKEM	2699	2848
A. Vlastní zdroje celkem	444	338
Fondy	197	91
Výsledek hospodaření celkem	247	247
Účet výsledku hospodaření	0	0
Výsl. hosp.ve schval.řízení	0	0
Nerozdělený zisk min. let	247	247
B. Cizí zdroje celkem	2255	2510
Krátkodobé závazky celkem	793	923
Dodavatelé	25	67
Ostatní závazky		2
Přijaté zálohy	8	8
Zaměstnanci	418	480
Závazky k institucím (SP+ZP)	209	237
Ostatní přímé daně	33	34
DPH	0	18
Závazky k rozpočtům ÚSC	0	1
Jiné závazky	8	10
Dohadné účty pasivní	92	66
Jiná pasiva celkem	1462	1587
Výnosy příštích období	1462	1587

předpis vratky nevyčerpané dotace Střč.kraji, předpis odvodu DPH z titulu nákupu služby ze zahraničí.

Dohadné účty pasivní – náklady věcně i časově související s rokem 2016, k závěru roku však nebyl ještě k dispozici doklad.

Výnosy příštích období – převod nespotřebované části SPVPP 2016 do roku 2017, přijaté platby za semináře s termínem konání v r.2017, převod části grantu Nadace T. Maxové dětem do následujícího roku (termín ukončení projektu stanoven na srpen 2017).Převod poukázané části grantu Nadace T. Maxové dětem do následujícího roku (bylo určeno na aktivity roku 2017,organizace obdržela v r. 2016).

Úplná účetní závěrka včetně přílohy za rok 2016 je uložena v sídle organizace.

Výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2016 v tis. Kč

NÁKLADY CELKEM	13015	VÝNOSY CELKEM	13015
Spotřebované nákupy a nakupované služby	3588	Provozní dotace	11334
Spotřeba materiálu, energií	456	Přijaté příspěvky celkem	793
Opravy a udržování	12	Přijaté příspěvky (dary)	793
Cestovné	163	Tržby za vlastní výkony	781
Náklady na reprezentaci	36	Ostatní výnosy celkem	107
Ostatní služby	2921	Zúčtování fondů	106
Osobní náklady celkem	9245	Úroky	1
Mzdové náklady	7101		
Zákonné sociální pojištění	2144		
Daně a poplatky	100	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	0
Ostatní náklady celkem	82		

Zdroje financování v tis. Kč

Položka	Částka	Podíl
Dotace celkem	11 335	87,1%
Státní příspěvek na výkon PP (SPVPP)	10 928	
Středočeský kraj – dotace na sociální sl.	392	
Město Benešov	15	
Nadační příspě.a dary celkem	792	6,1%
Z toho: Nadační fond J&T	300	
Nadace Terezy Maxové dětem	87	
Nadační fond Rozum a Cit	17	
Firemní a ostatní drobné dary	388	
Ostatní příjmy celkem	888	6,8
Příjmy od klientů a z ext.vzděl., úrok Bú	782	
Čerpání z Rezervního fondu	106	
CELKEM ZDROJE	13 015	100,0%

Předsednictvo Rozum a Cit, z. s.

- Předsedkyně předsednictva – Mgr. Jaroslava Máliková
- Revizor – Mgr. Juraj Málik
- Členka předsednictva – PhDr. Věduna Bubleová

Členění nákladových položek dle projektů (v tis. Kč)

POLOŽKA/ČÍSLO SLUŽBY, PROJEKTU	201	202
Spotřebované nákupy a služby celkem	282	158
Kancelářské potřeby	4	7
Pořízený drobný dlouhodobý hm.maj.	2	
Pohonné hmoty	2	3
Výtvarné potřeby, pomůcky, odb.lit.	9	
Ostatní	1	
Energie	10	6
Opravy a udržování	1	
Cestovné	14	20
Občerstvení na klubech a vzděl.akcích	1	
Telefony+poštovné	23	12
Pronájem prostor + služby s nájmem spoj.	42	34
Nájemné auto+drobné provozní		20
Tisky brožur a ost. materiálů	1	33
Externí lektori, externí terapeuti, facilitátoři	96	
Stravování+ubytování		
Školení, konference, supervize	39	5
Odlehčení, respit, vzděl. pěstounů u jiných org.		
Ostatní drobné služby nerozepsané		
Zprac. mezd a person.agenda, právní služby	34	17
IT služby + web	3	1
Osobní náklady celkem	1198	688
Mzdové náklady	879	490
Dohody o provedení práce	22	31
Odvody - sociální a zdravotní pojištění	297	167
Ostatní provozní (pojištění, poplatky) celkem	9	1
NÁKLADY CELKEM	1489	847
Doměrek DPH + penále		
CELKEM ZA ORGANIZACI		

- projekt 201** – Poradenské centrum
projekt 202 – Služba asistovaného kontaktu

203	206	208	209	CELKEM
2894	15	6	238	3593
50			6	67
88			2	92
120		1	4	130
9				18
19		2	4	26
99			10	125
8			3	12
123			6	163
18			16	35
144			10	189
763		2	39	880
340			5	365
10			15	59
93	15		88	292
243				243
85			6	135
444				444
23			5	28
203		1	14	269
12			5	21
6882	23	48	406	9245
4658	14	6	265	6312
641	4	40	51	789
1583	5	2	90	2144
53	0		8	71
9829	38	54	652	12909
				106
				13015

projekt 203

– Doprovázení náhradních rodin

projekt 206

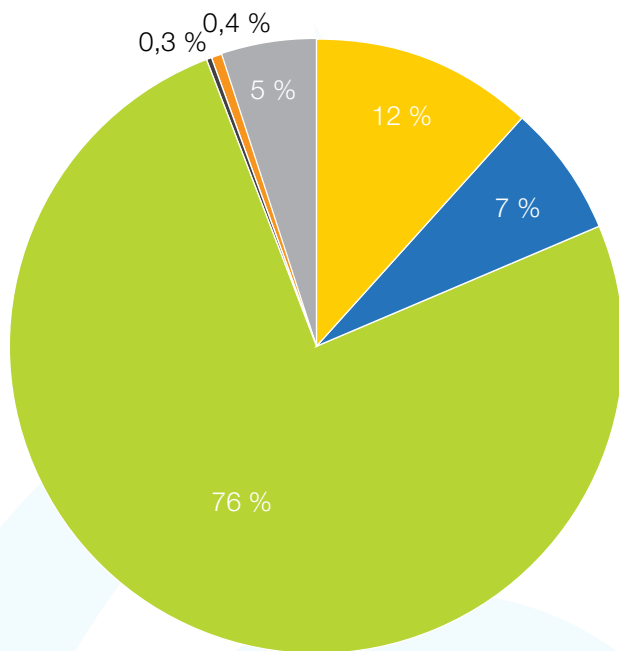
– Případová práce pro doprovázené rodiny

projekt 208

– Přípravy přijetí dítěte do rodiny Rozum a Cit

projekt 209

– Vzdělávání v oblasti NRP

- Vzdělávání v oblasti NRP
- Poradenské centrum
- Asistovaný kontakt
- Doprovázení náhradních rodin
- Přípravy přijetí dítěte do rodiny
- Případová práce pro náhradní rodiny

Graf: Zastoupení jednotlivých služeb v organizaci

SOUHRN ČINNOSTÍ V RÁMCI POVĚŘENÍ SPOD A JEJICH REALIZACE V ROCE 2016

- **Poskytování odborného poradenství a pomoci žadatelům o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče** a poskytování poradenské pomoci fyzickým osobám vhodným stát se osvojiteli nebo pěstouny a osvojitelům a pěstounům v souvislosti s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče – v průběhu roku proběhly poradenské konzultace v rámci Poradenského centra.
- **Poskytování nebo zprostředkování poradenství rodičům při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené** – poradenství proběhlo v rámci projektu Doprovázení a Poradenského centra.
- **Pořádání přednášek a kurzů** v rámci poradenské činnosti, zaměřených na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou – přednášky, kurzy, semináře a další vzdělávací akce proběhly jednak v rámci projektu Doprovázení a dále v rámci projektu Vzdělávací služby.
- **Pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů** souvisejících s péčí o dítě – pomoc proběhla v rámci Poradenského centra i projektu Doprovázení.
- **Činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy** a předcházení jejich vzniku – činnost byla realizována v rámci akcí pro děti (projekt Doprovázení), ale také v rámci vzdělávání náhradních rodičů, poradenských a terapeutických konzultací (v rámci projektu Doprovázení, Poradenského centra, Vzdělávacích služeb).
- **Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče** – uzavírání dohod proběhlo v rámci projektu Doprovázení.
- **Poskytování výchovné a poradenské péče při výkonu pěstounské péče osobě pečující**, s níž uzavřelo dohodu o výkonu pěstounské péče, a sledování pěstounské péče této osoby – proběhlo v rámci projektu Doprovázení i Poradenského centra.
- **Zřizování a provozování výchovně rekreačních táborů** – byly zrealizovány dva běhy letního tábora se zaměřením na děti z náhradních rodin.

FINANČNÍ PROSTŘEDKY

DÁRCŮ POUŽITÉ V ROCE 2016

Za finanční podporu našich projektů děkujeme:

- Středočeskému kraji - podpora služby odborného sociálního poradenství
- Městu Benešov - podpora poskytování služeb pěstounským rodinám v Benešově
- Nadačnímu fondu J&T - podpora služby Asistovaného kontaktu
- Nadaci Terezy Maxové dětem v projektu "Přípravy k přijetí dítěte do rodiny Rozum a Cit"

Středočeský kraj

NADACE J&T

Nadace Terezy Maxové dětem

Zvláštní poděkování za dlouholeté partnerství a finanční podporu našich projektů patří **Nadačnímu fondu Rozum a Cit.**

Za finanční a jinou podporu děkujeme také firmám:
ICP, s. r. o., Poradce podnikatele, spol. s r. o., S-EPI, s. r. o.
a ostatním nejmenovaným dárcům.

Rozum a Cit, z. s.

Na Výsluní 2271
251 01 Říčany

Tel: 323 605 782
rozumacit@rozumacit.org
www.rozumacit.org

číslo účtu: 268043028/5500

Grafické zpracování: Jakub Cejpek